

Sygn. akt I C 2387/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Szatkowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Bogacz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 maja 2017r.

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko (...) Szpitalowi Wojewódzkiemu w C.

o zapłatę

1. umarza postępowanie w zakresie żądania kwoty 109.882,80 zł (sto dziewięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dwa złotych osiemdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych do dnia 30 września 2016r.,
2. zasądza od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot:
 - 54.941,40 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset czterdzieści jeden złotych czterdzieści groszy) od dnia 30.09.2016r. do dnia 09.12.2016r.,
 - 54.941,40 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset czterdzieści jeden złotych czterdzieści groszy) od dnia 30.09.2016r. do dnia 30.12.2016r.,
3. zasądza od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 6.104 zł (sześć tysięcy sto cztery złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. nakazuje zwrócić (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. ze Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Płocku połowę opłaty od pozwu, tj. kwotę 687 zł (sześćset osiemdziesiąt siedem złotych).

Sygn. akt IC 2387/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 września 2016 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. kwoty 109.882,80 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 30.09.2016 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, iż pomimo wystosowanego do pozwanego wezwania do zapłaty, nie nastąpiło spełnienie świadczenia należnego z nieuregulowanych faktur VAT. Powód dokonał na dzień 29.09.2016 r., tj. na dzień poprzedzający wniesienie pozwu kapitalizacji odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 108.685,35 (należność z faktur) za okres od dnia następującego po upływie terminu płatności należności z faktur do dnia

poprzedzającego wniesienie pozwu, które wynoszą 1197,45 zł. Powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5400 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Nakazem zapłaty z dnia 14 października 2016 r., wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Okręgowy w Płocku zasądził powyższą kwotę wraz z żądanymi odsetkami i kosztami procesu.

W sprzeciwie z dnia 3 listopada 2016 r. pozwany zaskarżył nakaz w całości, wniósł o przeprowadzenie rozprawy, na której prawdopodobnie doszłoby do zawarcia ugody między stronami, o rozłożenie zadłużenia na 12 równych miesięcznych rat i nieobciążanie kosztami procesu pozwanego z uwagi na trudną sytuację finansową szpitala.

Pozwany zakwestionował wysokość odsetek wyliczonych przez powoda i doliczonych do kwoty głównej, które zostały naliczone według 9,5% wysokości oraz żądanych przez powoda od dnia 30.09.2016 r. przewidzianych w art. 8 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, podczas gdy nie ma podstaw do naliczenia kwot w wysokości przedstawionej przez powoda. Powyższe oznaczałyby obowiązek zapłaty odsetek według wyższej stopy procentowej obowiązującej od 1.01.2016 r., tj. 9,5%, podczas gdy przepisy przejściowe zmienionej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nakazują w przypadku transakcji handlowych zawieranych w wyniku przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosować przepisy dotychczasowe. W ocenie pozwanego ewentualnie zasądzone odsetki powinny opierać się na brzmieniu ustawy przed zmianą, a więc można ewentualnie mówić o odsetkach ustawowych dochodzonych na podstawie art. 7 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, tj. odsetki podatkowe zgodnie z art. 56 Ordynacji Podatkowej.

Pozwany podniósł ponadto, iż znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, co jest przyczyną opóźnień w płatnościach. Zadłużenie szpitala, które stało się wymagalne wynosi obecnie ponad 46 mln złotych. Ponadto pozwany informacyjnie podał, że zawsze wykazuje dobrą wolę i realizuje swoje zobowiązania w miarę osiągalnych przez niego możliwości finansowych.

W piśmie z dnia 27 kwietnia 2017 r. powód, za pośrednictwem swojego pełnomocnika, cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w części, tj. co do kwoty 109.822,80 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty liczonych od dnia wniesienia pozwu, tj. 30.09.2016 r.

W uzasadnieniu pisma, pełnomocnik powoda wskazał, iż pozwany po wniesieniu pozwu w dniach 9.12.2016 r. i 30.12.2016 r. uiszczył na rzecz powoda należność główną w kwocie 108.685,35 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych w kwocie 1197,45 zł skapitalizowane na dzień poprzedzający datę wniesienia pozwu. W związku z powyższym, powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, co do kwoty 109.822,80 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty liczonych od dnia wniesienia pozwu, tj. 30.09.2016 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot: 54.941,40 zł od dnia 30.09.2016 r. do dnia zapłaty, tj. 09.12.2016 r., 54.941,40 zł od dnia 30.09.2016 r. do dnia zapłaty, tj. 30.12.2016 r., kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7217 zł oraz dokonanie zwrotu na rzecz powoda połowy uiszczonej przez niego opłaty od pozwu, tj. kwoty 687 zł.

Sąd ustalił, co następuje :

(...) Szpital Wojewódzki w C. zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. umowy, dotyczące dostawy leków, sterylnej osłony na głowice rtg, preparatów myjących i dezynfekujących, sprzętu i materiałów jednorazowego użytku, przyrządów do przetoczeń oraz preparatów myjących i dezynfekujących: w dniu 18 sierpnia 2014 r. o nr (...), w dniu 29 stycznia 2015 r. o nr (...), w dniu 22 czerwca 2015 r. o nr (...), w dniu 11 sierpnia 2015 r. o nr (...), w dniu 31 sierpnia 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 13 października 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 3 listopada 2015 r. o nr (...), w dniu 30 listopada 2015 r. o nr (...), z dnia 30 grudnia 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 26 stycznia 2016 r. o nr AT- (...), w

dniu 27 czerwca 2016 r. o nr (...), w dniu 27 czerwca 2016 r. o nr (...) (v. umowy z załącznikami k. 11-14, k. 15-16, k. 17-19, k. 20-22, k. 23-25, k. 26-28, k. 29-31, k. 32-33, k. 34-36, k. 37-39, k. 40-41, k. 42-43).

Powód wywiązał się z umowy dostawy zamówionego towaru i wystawił stosowne faktury VAT (v. faktury VAT – k. 44-118). Pozwany nie uregulował należności w terminie (okoliczność przyznana przez pozwanego).

Pismem z dnia 20 września 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległości wraz z odsetkami (v. pismo k.120).

W dniu 9 grudnia 2016 r. pozwany dokonał na rzecz strony powodowej zapłaty kwoty 54.941,40 zł oraz w dniu 30 grudnia 2016 r. również kwoty 54.941,40 zł (potwierdzenia przelewu k. 158, 159).

Na koniec roku 2015 r. aktywa pozwanego szpitala były równoważne z jego pasywami. W 2015 r. pozwany był zadłużony na kwotę ponad 46 mln zł (v. bilans k.130). W pozwanej placówce funkcjonują 23 oddziały, w których w 2015 r. hospitalizowanych było ponad 31 tysięcy osób. W ww okresie w placówce wykonano 60.635 badań, natomiast w poradniach specjalistycznych udzielono ponad 138.800 porad (v. dokumentacja dotycząca działalności leczniczej szpitala k. 132-134). Na rachunkach bankowych na koniec sierpnia 2016 r szpital posiadał środki w kwocie 473.315,88 zł (v. zestawienie rachunków k.131v).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów w postaci: umów zawartych między stronami: w dniu 18 sierpnia 2014 r. o nr (...), w dniu 29 stycznia 2015 r. o nr (...), w dniu 22 czerwca 2015 r. o nr (...), w dniu 11 sierpnia 2015 r. o nr (...), w dniu 31 sierpnia 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 13 października 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 3 listopada 2015 r. o nr (...), w dniu 30 listopada 2015 r. o nr (...), z dnia 30 grudnia 2015 r. o nr AT- (...), w dniu 26 stycznia 2016 r. o nr AT- (...), w dniu 27 czerwca 2016 r. o nr (...), w dniu 27 czerwca 2016 r. o nr (...) (v. umowy z załącznikami k. 11-14, k.15-16, k. 17-19, k. 20-22, k. 23-25, k. 26-28, k. 29-31, k. 32-33, k. 34-36, k. 37-39, k. 40-41, k. 42-43), faktur wystawionych przez powoda (k. 44-118), wezwania do zapłaty z dnia 20 września 2016 r. (k. 120), bilansu finansowego szpitala (k.130), dokumentacji dotyczącej działalności leczniczej szpitala (k. 132-134), zestawienia z rachunków bankowych (k. 131v), potwierdzeń przelewu (k. 158, 159).

Sąd zważył, co następuje:

Ponieważ pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, wydanego w postępowaniu upominawczym, nakaz zgodnie z postanowieniami art. 505 §1 k.p.c. utracił moc, a sprawa podlegała rozpoznaniu na rozprawie.

Strony zawarły umowy dotyczące dostawy leków, sterylnej osłony na głowice rtg, preparatów myjących i dezynfekujących, sprzętu jednorazowego użytku, materiałów jednorazowego użytku, przyrządów do przetoczeń oraz preparatów myjących i dezynfekujących. Pozwany zobowiązał się na mocy tych umów do zapłaty wynagrodzenia powodowi za dostarczone materiały.

Pozwany nie kwestionował ani faktu zawarcia umowy, ani faktu wykonania umów przez powoda, ani okoliczności, że nie uiścił należności za dostarczony towar. Jedyne zarzut pozwanego dotyczył sposobu wyliczenia przez powoda dochodzonych odsetek.

W toku sprawy pozwany zapłacił częściowo swoje zobowiązanie wobec powoda, czego skutkiem było cofnięcie przez powoda pozwu co do kwoty 109.882,80 zł.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 i 4 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. W ocenie Sądu cofnięcie pozwu w niniejszej sprawie nie było sprzeczne z prawem ani zasadami współzycia społecznego, nie zmierzało również do obejścia prawa. Powód cofnął pozew ze skutkiem prawnym, z uwagi

na powyższe Sąd zastosował przepis art. 355 § 1 k.p.c. i w pkt 1 wyroku umorzył postępowanie w zakresie wskazanej powyżej kwoty.

Odnosząc się do spornej kwestii sposobu wyliczenia przez powoda odsetek ustawowych od transakcji handlowych, należy wskazać, iż Sąd w pełni zgadza się w tym zakresie ze stanowiskiem powoda, zawartym w pozwie.

Z art. 481 § 1 k.c. wynika, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Art. 8 ust. 1 został znowelizowany ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Art. 8 ust. 1 w pierwotnym brzmieniu stanowił, iż wierzycielowi przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust 2 i 3.

Nowelizacja z 9 października 2015 r. weszła w życie 1 stycznia 2016 r.

Przed 1 stycznia 2016 r. wierzyciel, mógł zatem dokonać wyboru i naliczyć odsetki ustawowe lub odsetki podatkowe, o których mówił art. 8 ust.1 ustawy, w przypadku braku odmiennego zastrzeżenia umownego.

Z przepisów przejściowych zawartych w ustawie z dnia 9 października 2015 r., odnoszących się do ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wynika, iż do transakcji handlowych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 55 ust.1). Jednocześnie w art. 56 ustawodawca wskazał, iż do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się również przepisy dotychczasowe.

W ocenie Sądu Okręgowego należy przyjąć, iż w zakresie dotyczącym odsetek przepisem przejściowym, również co do odsetek należnych na podstawie ustawy o terminach zapłaty, jest przepis art. 56 jako przepis szczególny wobec ogólnej normy zawartej w art. 55. Gdyby uznać, iż w przypadku każdej transakcji handlowej zawartej przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy dotyczące wysokości należnych wierzycielowi odsetek, norma zawarta w art. 56 ustawy byłaby zbędna. Dlatego też w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 8 ust. 1 w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 9 października 2015 r. Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, które w art. 4 pkt 3 ustawy określono jako odsetki w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i ośmiu punktów procentowych, od dnia 1 stycznia 2016 roku wynoszą 9,5% w stosunku rocznym. W tej sytuacji stwierdzić należy, iż powód prawidłowo naliczył od niespłaconego kapitału odsetki ustawowe od transakcji handlowych w wysokości 9,5%. Jednocześnie powód w sprawie niniejszej skapitalizował naliczone odsetki na dzień 29 września 2016 roku, tj. dzień poprzedzający wniesienie pozwu i doliczył je do kwoty głównej. Ostatecznie wobec uiszczenia przez pozwanego w trakcie procesu żądanej w pozwie kwoty 109.822,80 zł, powód wystąpił z żądaniem

zapłaty dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty poszczególnych kwot, tj. 9 i 30 grudnia 2016 r., co jest zgodne z normą przewidzianą w art. 482 k.c.

Biorąc powyższe pod uwagę, powództwo zmodyfikowane w piśmie z dnia 6 marca 2017 r., uwzględniono na podstawie art. 605 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 482 k.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pozwanego o rozłożenie należności na raty.

Dla zastosowania instytucji z art. 320 k.p.c. musi zachodzić szczególnie uzasadniony wypadek. Pozwany w żaden sposób nie wykazał aby takie okoliczności miały miejsce, nie można bowiem uznać za szczególny wypadek wyłącznie trudnej sytuacji materialnej pozwanego. Należy również wskazać, iż nie uzasadnia zastosowania wobec pozwanego instytucji, o jakiej mowa w art. 320 k.p.c., charakter prowadzonej przez niego działalności. Pozwanego powinny obowiązywać takie same zasady odpowiedzialności cywilnoprawnej, jak innych uczestników obrotu gospodarczego. Nie można więc przerzucać ryzyka finansowego funkcjonowania placówki na kontrahenta dla zapewnienia bieżącego działania.

Poza tym rozłożenie zadłużenia na raty będzie godzić w interes powoda, który prowadząc działalność gospodarczą musi mieć także zachowaną płynność finansową. Ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (zob. wyrok SA w Gdańsku z 31.05.2012 r. I ACa 242/12 LEX nr 1321914).

Ponieważ powód cofnął pozew przed rozpoczęciem posiedzenia, sąd na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwrócił mu połowę uiszczonej opłaty od pozwu, tj. kwotę 687 zł.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zaś o kosztach zastępstwa procesowego na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Na koszty te składają się: połowa opłaty od pozwu (687zł), wynagrodzenie pełnomocnika powoda (5400 zł), opłata skarbową (17 zł). Wprawdzie powód cofnął pozew w części, na skutek zaspokojenia roszczenia, jednak pozwany dokonał zapłaty już po wytoczeniu powództwa. W tej sytuacji należy traktować go, jako stronę przegrywającą.

W ocenie Sądu w sprawie niniejszej nie zachodził także szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na odstąpienie od obciążania kosztami procesu strony na podstawie art. 102 k.p.c. Pozwany nie reguluje terminowo swoich zobowiązań. Przeciwno niemu toczy się szereg postępowań sądowych o zapłatę, zatem niniejsza sprawa nie jest wyjątkowa na tle funkcjonowania szpitala. Także charakter prowadzonej przez niego działalności w żaden sposób nie uzasadnia zastosowania wobec pozwanego dyspozycji art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążania go kosztami procesu, tym bardziej, że pozwany nie wykonując zobowiązania, niewątpliwie dał powód do wytoczenia powództwa.